

Ikt.sz.:

Az óvoda neve és címe:
Pilisborosjenői Gyöngyharmat Waldorf Óvoda
2097 Pilisborosjenő, Fő út 41.

OM azonosító száma:
203103

HELYI NEVELÉSI PROGRAM

Egységes szerkezetbe foglalt

Készítette: az óvoda vezetője

Alkalmazotti közösség jóváhagyásának dátuma: 2015 május 5.

Szülők véleményezése: 2015 május 5.

Fenntartói jóváhagyás dátuma: 2015 május 5.

HOP bevezetése: 2015 szeptember 1.

Tervezett felülvizsgálat dátuma: ha a törvény másképp nem rendelkezik, öt év múlva.

TARTALOM

Az óvoda adatai	3
I. BEVEZETŐ	4
II. AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA, HELYZETKÉP	5
Pedagógiai szemléletünk	
III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	6
Pedagógiai koncepciónk	
Óvodai nevelésünk modellje	
IV. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI	7
1. Gondozás, egészséges életvitelre nevelés	8
Feladatok és módszertani alapelvek	
Tevékenységek	
A fejlődés várható jellemzői az iskolaérettségre	
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	
2. Közösségi nevelés, szocializáció	13
Feladatok és módszertani alapelvek	
Tevékenységek	
A fejlődés várható jellemzői az iskolaérettségre	
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	
3. Anyanyelvi nevelés	17
Feladatok és módszertani alapelvek	
Tevékenységek	
A fejlődés várható jellemzői az iskolaérettségre	
A terület kapcsolata más nevelési területekkel	
4. Tevékenységi tartalmak	20
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	21
Személyi feltételek, tárgyi feltételek, eszközjegyzék	
A program heti rendje, napirendje	
Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei	
VI. GYERMEKVÉDELEM	26
VII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS	27
VIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	28
Mellékletek	
IX. ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK	29

AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve: Pilisborosjenői Gyöngyharmat Waldorf Óvoda

Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 41.

Az intézmény fenntartója: Pilisborosjenői Waldorf Egyesület

Székhelye: 2097. Pilisborosjenő, Fő út 41.

Az intézmény alapítója: Csillaghegyi Waldorf Közhasznú Egyesület

Az alapító okirat kelte: 2015 május 5.

Az intézmény felügyelete:

- a szakmai és törvényességi felügyeletet a fenntartó látja el
 - a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét gyakorolja

Az intézmény jogállása: jogi személy

Az intézmény vezető óvónője: Benedekné Tóth Beatrix

Az intézmény óvodapedagógusai: Kovács Krisztina, Mester Magdolna

Az intézmény gazdálkodási formája: saját költségvetési keretein belül önállóan gazdálkodó

Az intézmény OM azonosítószáma: 203103

Gyermekcsoport száma: 1

I. BEVEZETŐ

Az óvoda helyi sajátosságai alapján a vezető óvónő egyben a csoportvezető óvónő is. Helyi Nevelési Programunk a választott, megújított WOP (Waldorf Óvodapedagógiai Program 2012) adaptációja. A WOP-ban benne foglaltatnak a Waldorf-pedagógia alapvetései, nevelési szemlélete, szellemtudományos alapokon nyugvó gyermekismerete, amely alapvetően meghatározza nevelői munkánkat.

Az óvodát megalapító Egyesület kifejezetten a Waldorf-pedagógia elvein nyugvó óvodát kívánt létrehozni, az alapító szülők és az azóta az óvodát választó szülők egybehangzó elvi együttműködése alapján.

Ezért programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) alapján készült, melynek legfőbb jellemzője az ember- és gyermekközpontúság.

A Helyi Nevelési Program céljai:

- a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlődése
- az egyéni érési folyamatok sajátosságainak megfelelő nevelési út keresése és megteremtése

Intézményi célok:

- a Waldorf pedagógia alapvetéseinek való megfelelés

II. AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA, HELYZETKÉP

Pedagógiai szemléletünk

Pilisborosjenő Pest megye több, mint 3500 lelket számláló községe, ahol a mi óvodánkkal együtt 1 óvodai intézmény található, amely önkormányzati fenntartású és öt csoporttal működik, két épületben.

Az óvoda a község közepső részén, családi házak között, könnyen megközelíthető helyen található.

Óvodánk kapuit 2015 szeptember 1-jén nyitottuk meg, egy gyermekcsoportban (vegyes életkorban) a Waldorf-pedagógiát választó családok gyermekeinek. Óvodánk nyitott a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó családok fogadására is.

Az alapító családokról elmondható, hogy már rendelkeznek alapvető és lényegi ismeretekkel Waldorf-óvoda létrehozásához, mert ez a kezdeményezés egy korábbi életszakaszuk (egy másik óvodában töltött éveik) lezárásának eredménye. Nagyon alapos előkészítő munka és tudatosan hozott döntések eredményeként kezdődhetett meg az óvoda alapítása.

Elmondható a családokról, hogy közepes anyagi helyzetben élnek, elvétve van gyermekét egyedül nevelő szülő. Az óvoda alapkoncepciója (elsősorban családban és ne intézményben nevelődjenek a gyerekek) úgy valósulhat meg, hogy az édesanyák vagy otthon maradnak (gyakran vállalnak harmadik, vagy negyedik gyermeket is), vagy vállalkozásban, esetleg részmunkaidőben dolgoznak. Összességében elmondható, hogy a családok gyermekük életkori igényéhez (sok családi együttlét) igazítják életüket. Kapcsolatunk a családokkal naprakész és szoros, mindenki mindenkit ismer és nagy előny ez abból a szempontból is, hogy a szemünk előtt születnek és nevelkednek a gyerekek. A szülőkkel való kapcsolatunk az évek folyamán egyre jobban kiteljesedik, ezt szolgálja az óvoda nyitott szemlélete és gyakorlata.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A gyermekeknek olyan nevelési feltételeket kívánunk biztosítani, amely tiszteli a kisgyermek teljes emberi méltóságát és a felnőttekkel – más minőségű, de – egyenrangú szellemi szabadságuk, és egyéniségük kibontakozását. Ennek megvalósíthatóságát mind az óvodapedagógusok, mind a szülői kör, mind az Egyesület az Országos Köznevelési Intézet által minősített Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) végrehajtásában látják. (WOP mellékelve)

Legfőbb célunk a nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó, sok szép élményt adó, folyamatos játékot és aktív tevékenységet biztosító óvodai élet megszervezése.

Az évszakokhoz és a keresztény ünnepkörhöz csoportosított tevékenységekkel tesszük még élményszerűbbé a gyerekeknek az óvodás éveiket. A Waldorf-óvoda a gyermek személyes ismeretéből, életkoronként változó testi, lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből kiindulva biztosítja a kisgyermek számára az egészséges fejlődést és az egészséges életmódot.

Pedagógiai hitvallásunk:

*„...a gyermekeknek két dolgot kell adnunk: gyökereket és szárnyakat. Gyökereket, amelyek tartást adnak, hogy tudják hova tartoznak, de ugyanígy szárnyakat is, amelyek az egyiket a kényszereitől és előítéleteitől szabadítják meg, a másoknak lehetőséget adnak új utakat bejárni, (vagy inkább repülni).”
Johann Wolfgang Goethe*

*„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban...
Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk. És őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”*

„Az a feladatunk, hogy a gyermek környezetében olyan hatást fejtsünk ki, hogy egészen a gondolatokba és érzületekbe menően a jót, az igazat, a szépet és a bölcsét utánozó lényé lehessen.”

Rudolf Steiner

IV. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI

(Ez a fejezet a Waldorf Óvodapedagógiai Program kiegészítése a helyi igények és szükségletek figyelembe vételével.)

Óvodánk a Waldorf Óvodapedagógiai Program – mint minősített program – szerint dolgozik, annak adaptációját alkalmazzuk. Az abban foglaltak határozzák meg nevelési alapelveinket és célkitűzéseinket, az itt nem részletezett szempontokra a Waldorf Óvodapedagógiai Program vonatkozó részei az érvényesek. Az adaptálás során a helyi igények és szükségletek kerültek itt kidolgozásra.

Különösen fontos az óvoda családias, nyugodt légköre, ami megfelelő alapot biztosít az óvodába járó gyermekek harmonikus személyiségének a fejlődéséhez, saját érési tempójuk követéséhez. Az óvoda pedagógusainak célja, hogy a Waldorf- óvoda ideáját követve egyre elmélyültebbé tegyék maguk számára a pedagógiai alapvetések gyakorlatban való alkalmazását. A mindennapi tevékenységek szervezésében és megvalósulásában elsősorban az óvodáskorú gyermekek szükségleteihez való igazodás nyilvánul meg. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek tevékenységeinek olyan formában történő szervezésére, a feltételek megteremtésére, amelyek biztosítják a sokszínűséget, a mégis ritmikus ismétlődést. Ezáltal megteremtődik az érzelmi biztonság, az ismerőség érzése, amely elengedhetetlenül fontos óvodás korban.

Ebben a biztonságos élettérben lehetséges, hogy az odaadottság állapotában az egyéni és életkortól függő képességek megmutatkozzanak és azokat figyelembe véve az egyéni nevelési utak járhatóvá váljanak.

A program minden esetben igazodik ahhoz a jelleghez, amelyet a csoport összetétele mutat az adott nevelési évben. („Nézz rá a csoportra, olvasd, ami a gyerekekben van, figyeld meg, mit mutatnak és kész a program. Dolgozz azzal, amit a csoport igényel. Ők is téged olvasnak...” Rudolf Steiner után szabadon.) A program a nevelők tudatos munkája alapján tartalmazza a nevelési feladatokat, tevékenységeket, ezen keresztül biztosítva a gyermek személyiségének fejlődését.

Az utánzásra méltó nevelői minta, a szabad játékra biztosított megfelelő mennyiségű idő, a fantázia-erőket mozgató mesék, reggeli körök, a művészeti tevékenységek tudatos tervezése, szervezése, lebonyolítása minden egyes nap alapmotívuma.

Minden egyes gyermek sajátos testi, lelki, értelmi fejlődést mutat, amire az őket körülvevő személyi, tárgyi környezet erős hatást gyakorol, azt alakíthatja, formálhatja eltérő, egyedi módon.

Ez az életszakasz a társas kapcsolatok egyik alapozó szakasza, melyben kisgyermek szokásokat, szabályokat, fogalomrendszert sajátítanak el, és aktívan illeszkednek be a csoportba. Legfőbb tevékenységük a szabad játék, ahol tapasztalatokat szereznek, és ezek személyiségfejlődésükre meghatározó jelentőséggel bírnak.

Meghatározó jellemvonása ennek a kornak, hogy az éppen ebben az életkorban lévő gyermek nem képes nem utánozni, ezért nagyon fontosnak tartjuk az egyetemes emberi értékeket élni és éltetni a mindennapok szintjén.

1. Gondozás, egészséges életvitelre nevelés

Gondozás

A gondozás elsődleges feladataink közé tartozik. A gondozási tevékenységek során a gyermek testi–lelki szükségleteit elégítjük ki, figyelembe véve egyéni fejlettségét és igényeit. Gondozási tevékenységeink hozzásegítik a gyerekeket a jövőbeni egészséges életvitel kialakításához. Az egészséges fejlődéshez fontos az óvoda szokásrendjének a gyerekek szükségleteihez való igazítása, értelmes, a mindennapok kisebb-nagyobb mozzanatainak segítésére hozott szabályok kialakítása, a keretek meghatározása. Ugyanakkor az azokon belül lehetséges, adott esetben még elfogadható rugalmas eltérésre is szeretnénk lehetőséget biztosítani.

Egészséges életvitelre nevelés

A gondozási nevelés során a gyerekekben kialakul az egészséges életmód iránti igény. Ezáltal harmonikussá válik testi, pszichikus, és értelmi fejlődésük.

Az egészséges életvitelre nevelés magában foglalja a helyes szokások kialakítását, a személyi és tárgyi környezet higiéniáját, esztétikáját, az egészséges táplálkozást, a megfelelő testmozgást és a pihenést is.

Feladatok és módszertani alapelvek

Az egészséges életvitel igényének kialakítási ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyerekek gondozása, szükségleteik kielégítése, szokásrendszerük megalapozása fő feladatunk. Az óvónő a gyermek számára biztosítson egészséges, biztonságos környezetet, óvja, védje a gyerekeket. A mindennapi mozgás lehetőséget használja ki a gyerekek érdekében. Az óvónő gondoskodik a balesetvédelmi előírásokról, azok betartásáról és a megfelelő higiéniai szabályok betartásáról.

Legyen gondja a gyerekek rendezett, tiszta ruházatára, testi ápoltságára, ezt az igényt a gyerekekben is alakítsa ki. Gondoskodik a rendszeres, aktív levegőzésről is.

Az egészségügyi szokások kialakítására, megalapozására törekedjen:

- az esztétikus, nyugodt étkezésre való lehetőség biztosításával
- a napi ritmus egészséges kialakításával
- a családi élettel egybefonódóan a pihenés, alvás nyugalmanak biztosítására

Önkiszolgálás

A gyerekek a felnőttek és a követhető, utánzásra alkalmas minta segítségével, kevés szóval ismerkednek, majd gyakorlás útján elsajátítják az önkiszolgálás különböző műveleteit, azok sorrendjét, majd később önállóan végzik ezeket.

Segítenek a teremrendezésben.

Önállóan tevékenykednek a kialakított és elsajátított szokások mentén, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek.

Étkezés

Edényekkel, evőeszközökkel kiszolgálják magukat, és ízlésesen elhelyezik az

asztalon, étkezés után visszateszik a helyükre.

Önállóan esznek és isznak igényük szerinti mennyiséget, helyesen használják az evőeszközöket.

A szalvétát önállóan, kérés nélkül megfelelően használják.

Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére.

Kirándulások alkalmával a saját hátizsájukból az otthonról hozott elemózsiajukat önállóan előkészítik, elfogyasztás után a maradékot elcsomagolják.

Öltözködés

Kis segítséggel, majd később önállóan öltöznek és vetkőznek, megpróbálják betartani a megfelelő sorrendet. Ha elkoszolódik a ruházatuk, azt önállóan lecserélik.

Holmijukat a saját helyükre teszik, és vigyáznak azokra.

Cipőjüket megpróbálják önállóan le- és felvenni, illetve később cipőfűzőjüket önállóan befűzni és bekötni.

Séták, kirándulások alkalmával esőköpenyeik, csizmáik felvételében közreműködnek, levételkor a megfelelő tárolókra helyezik.

Környezet rendben tartása

A különféle eszközöket használat után önállóan rendben tartják és a helyükre teszik.

A kirándulások helyszínén a szemét tárolásában, összegyűjtésében az utánzás erejével kapcsolódnak.

A fejlődés várható jellemzői iskolaérettségre

Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges.

Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjaikat be-, illetve kigombolják.

A környezetükre vigyáznak, illetve helyreállítják annak esztétikumát.

Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.

Az épületbe belépve a ruha-, cipőtisztító kefét, sárkaparót megfelelően használják. Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.

Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteket életkoruknak megfelelően önállóan kielégíteni.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon. Csizmájukat, hócipőjüket szüksége esetén letisztítják.

Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatot mutat a környezeti neveléssel, mivel a környezet védelme az egészséges életmód alapja.

Lehetőségeink szerint sokat tartózkodunk a szabad levegőn, a kertben, az erdőben, kihasználva a helyi adottságokat. A saját környezetünket aktívan formálva, szépítve adunk példát arra, hogy ember és az őt körülvevő természeti világ egységet alkot.

Kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, hiszen a testi kontaktus közben

beszédhelyzet alakul ki.

Sok népi gyermekjáték, egyszerű gyermekvers és dal alkalmas az esetleges tevékenységnyújtás kíséréséhez.

A testi neveléssel is kapcsolatban van, mert a szervezet a mozgás által biztosítja az egészség megőrzését. („Minden, ami él mozog. Ha nincs mozgás, az élet szűnik meg.”
Bóna László)

A kisgyermek lételeme a mozgás, általa szolgálja ki mérhetetlen kíváncsiságát. A kisgyermek tevékeny, ami jó alap az egészséges életmódra neveléshez.

Az óvoda helységeinek, udvarának berendezését, alakítását **az óvónők tudatos, aktív munkája alakítja**. Az általunk így kialakított egészséges élettér szolgálja a program célkitűzéseinek megvalósítását, benne a gyermekek egészséges testi fejlődésének lehetőségét. A terek elosztásával lehetőséget akarunk adni a nyugodt elvonulásnak is és a nagy erőket mutató játékoknak is. A terek berendezésénél megkülönböztetett figyelmet fordítunk a természetes anyagok kiválasztására, a könnyen, de nem erőfeszítés nélkül mozdítható bútorok, paravánok elhelyezésére

Olyan tárgyakat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, amely az alapérzések és a fantázia-erők táplálását is szolgálják. Igazi, valós, természetből származó, annak lényegi minőségét még magában hordozó anyagokkal a fa melegét, a fém hidegét, a textilek sokféleségét, a gyapjú puhaságát tapasztalhatják meg.

Játékeszközök között igazi szerszámok és felnőtt munkaeszközök kicsinyített másai is találhatóak (pl.: talicska, lapát, seprű, gereblye, kalapács, az udvaron mindig rendelkezésünkre áll egy kosárban csiszolópapír, faragókések, lenolaj a famegmunkáláshoz stb.). A tevékenységek tudatos megszervezésével és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint az ezen alapuló szokásokkal biztosítjuk a gyermekek megfelelő életvitelét. Így óvodánk életében a természetes anyagok használata minden területen tudatos választás.

Termünk bútorzatát nagyjából a tároló és játszó funkciókat is betöltő egyszerű formájú bútorok alkotják.

Csoportunk színhangulatát a bútorok és játszópolicok natúr fenyő színe adja, amit a nagy felületeket lefedő textilek pasztell színvilága egészít ki. Használati tárgyak, játékeszközök tárolására legnagyobb részben vesszőből készült kosarakat használunk; méretben, formában tudatosan törekszünk sokszínűsége.

Használati tárgyaink, játékszereink egyedi kézi megmunkálásúak. Nagyrészt nemezelés, fafaragás, kosárfonás, varrás, kötés, horgolás, szövés technikájával készültek.

2. Közösségi nevelés, szocializáció

A közösségi nevelés a gyermek és környezete közötti kapcsolatrendszer, amely spontán és tudatos hatásaival pozitívan befolyásolja a gyermeki személyiséget. Az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete (a gyermeket átölelő, burokszerű érzelmi biztonságot adó védelem), gyakorlati módszer, eljárásrendszer, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

A közösség elsősorban a szabad játék során és által alakul. Itt olyan óvodai élet szerveződik, amely elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak – együtt-érzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, hálaérzet, stb. – fejlődését. Teret engedünk az önérvényesítésnek, az önálló konfliktuskezelésnek, melynek ha kell, határt szabunk.

A közös mindennapi tevékenységek során **felnőtt mintaadással** megerősítve kialakítjuk a gyermekekben, hogy figyeljenek egymásra, a felnőttekre, legyenek képesek az elfogadásra és a várakozásra.

Feladatok

Fontos figyelembe venni és mindig szem előtt tartani, hogy a szociális tanulás a gyerek születésekor kezdődik: abban a környezetben, amelybe született, s amelynek tudatos és spontán hatásrendszere befolyásolja személyiségük alakulását. Az óvodába érkező kisgyermek elsődleges közösségi élménye a családja. Legteljesebben ezzel a közösséggel együtt kaphatunk róla képet.

Az óvodai mindennapi élet szervezésében mindig figyelembe vesszük, hogy milyen fontos ebben az életkorban a társakkal, felnőttekkel kapcsolatos viselkedési szokások kialakulására megfelelő, utánozható mintát adni.

Példamutatásunkkal és ha szükséges, szavak szintjén is arra neveljük a gyerekeket, hogy megértést, toleranciát tanúsítsanak egymás iránt.

Figyelembe vesszük és figyelemmel kísérjük a közösségben zajló folyamatokat, a társas kapcsolatok, a közösségi tevékenységek kibontakozását.

Céltudatosan szervezzük meg a gyerekek életrendjét tartalmazó rugalmas napirendet, mely lehetővé teszi a benne élő gyerekek harmonikus fejlődését.

Törekszünk a barátságos, derűs légkör biztosítására és hogy belső nyugalomunk kisugárzása éltető teret adjon a fizikai, lelki és szellemi éréshez.

Tudásunk legjavával segítjük a közösségi szokások kialakulását, melyek hatnak a közösségi érzelmek, magatartások személyiségvonássá alakulására és a személyiség pozitív, sokoldalú, színes fejlődésére.

Tevékenységek

A kialakított, élhető szokásokat élik meg a csoportba járó gyerekek. A szokásoknak természetes módon tesznek eleget, az belső igényükké válik a folyamatos gyakorlás során.

Közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.

Észreveszik, kinek van szüksége segítségre. Keresik a segítségnyújtás lehetőségeit.

Figyelmesen, türelemmel hallgatják egymást és a felnőtteket.

Tevékenységekbe bekapcsolódnak.

Tisztelettel viselkednek a felnőttek iránt.

Életkoruknak megfelelő tevékenységet folytatnak, amit saját képességüknek megfelelő szinten végeznek.

Egyre nagyobb önállóságra tesznek szert.

Tapasztalják meg, hogy a tevékenységeknek van eleje és vége.

A fejlődés várható jellemzői iskolába lépés előtt

Az eddig kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak, amelynek természetes módon tesznek eleget.

A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.

Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat. Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre.

Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.

Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését.

Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek. Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.

Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt. Felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Érdeklődni öket társaik mondanivalója, munkája.

Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.

Bíznak önmagukban és társaikban.

Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikációs jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság).

Adott tevékenység (játék, munka, reggeli kör, mese...) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.

A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.

Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent nekik, vagy érdeklődésüket már nem köti le.

Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre – számukra is belátható okból – szükség van.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Legjobban tetten érhető kapcsolata ennek a területnek a játékkal van, mert ez a közösségi élet fejlesztésének alapvető eszköze. Közösségben az együttműködés elengedhetetlen, közös térben zajló játékok során pedig szükségszerűen bekövetkezik az együtttevékenykedés, amelynek különböző szintjei valósulhatnak meg, de mindig jelen van a társak jelenléte.

Kapcsolatban áll a munka jellegű tevékenységekkel is, mert az óvodai munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Mindannyian részesülünk a tevékenységek áldásából, függetlenül attól, hogy ki és milyen erőfeszítést tett érte.

Az ünnepek, az évenként ismétlődő és visszatérő tevékenységek, a kirándulások szervezése is pozitívan befolyásolja mind a csoport, mind az egész óvoda közösségének alakulását.

Összegzés:

A munka jellegű tevékenységek gyakorlása során a gyerekek tapasztalatokat, jártasságokat szereznek, ahogy arról is, hogy milyen hatással bírnak lenni a közösség életére.

Az érzelmi hatások, a képes vagyok hatással lenni érzése révén feladat-tudatuk, önértékelésük, önbizalmuk fejlődik.

A közösen végzett munka erősíti a baráti, az egymást segítő kapcsolatokat alakulását.

A környezetükben lévő felnőttek munkája például szolgálhat és meghatározója lehet a munkához való viszonyoknak.

3. Anyanyelvi nevelés

Feladatok és módszertani alapelvek, az óvodapedagógus, mint modell

Szeretjük és ismerjük anyanyelvünket. Törekszünk önképzéssel fejleszteni anyanyelvi kultúránkat, beszédmódunkat.

Beszédünkben mindig ügyelünk arra, hogy az követésre méltó legyen. Igényesen alkotjuk meg mondanivalónkat.

Mondatszerkesztésünkre legyen jellemző, hogy az érthető, helyes és tömör, de változatos.

Természetes hangon beszélünk, hétköznapi hanghordozással, ugyanakkor tartózkodunk a hangos beszédtől.

Törekszünk beszédünkben a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására és arra, hogy beszédünk színes, érzékletes, dinamikus, megelevenítő erejű legyen, de ne kösse meg a gyermeket megnyilvánulni akarásában.

Beszédünk fő jellegzetessége legyen a határozottság, következetesség, ugyanakkor nyilvánuljon meg benne személyiségünk elfogadó, együttműködő, odaforduló, támogató magatartása.

Alkalmazzuk szófordulatokban rejlő nyelvi humort, de kerüljük a gyermekekre irányuló kritikát.

Szavainkkal, közlendőkkel is olyan biztonságot nyújtó, derűs csoportléggört törekszünk teremteni, amelyben a gyermek megnyílik, akar és mer is kommunikálni, kialakul a beszédkedve.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekek kommunikációs készségének fejlődését, beszédhelyzetekben tapasztalt viselkedésük változását, egy-egy új fejlettségi szint megjelenését.

Odaadó figyelmünk segítségével felismerjük a beszédtechnikai hibákat, mintaadással segítjük javulásukat. A rászoruló gyerekeket, a fejlődés megrekedése esetén, életkortól függően, megfelelő szakemberhez irányítjuk.

Ha szükségesnek látjuk, szívesen ismerkedünk a család különleges anyanyelvi kultúrájával, táji-, rétegnyelvi jellemzőivel. Keressük a köznyelvtől való eltérés okait, a családban esetleg előforduló beszédhibákat.

Mindannyian, akik felnőttek az óvodában dolgozunk, az egymás közötti érintkezésekben is olyan példamutatással élünk, ami megfelel a gyermekektől is elvárt normáknak.

Közösen törekedünk arra, hogy a nevelők és szülők közötti beszélgetések a gyermekcsoportban rövid, lényegre törő közlések legyenek. Az óvodai életet ezzel ne zavarjuk meg és beszédünk ne tartalmazzon minősítéseket.

Tevékenységek

Beszélgetések

Minden nap lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy elmeséljék élményeiket, beszélhessenek arról, ami foglalkoztatja őket. A téma jellegétől, intimitásától függően az egész csoporttal, vagy kisebb csoporttal, vagy egy-egy gyerekekkel folytatunk beszélgetést.

Mondókák, versek, mesék

A népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk törvényeinek megfelelő formában közvetítik.

A versmondás pedig a legtermészetesebb alkalom a beszédtechnikai problémák javítására, a szókincs bővítésére.

Erre naponta alkalom nyílik a reggeli kör alatt, vagy az egy személyes játékoknál,

szabad játék ideje alatt.

A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermekek számára. Oldja a szorongást, levezeti a feszültséget. Lehetőség van a belső képalkotásra és az abban való elmerülésre.

Bábozás

A dramatizálás azonosulási lehetőséget kínál a mese szereplőivel. A mély átéléssel való játék közben a szorongó gyermek is könnyebben kommunikál, fejezi ki az érzelmeit, vezeti le indulatait.

Szabad játékban elérhetőek az asztali bábok, amelyekkel a gyerekek szabadon alakíthatják történeteik cselekményét.

Mintául szolgál ehhez a mi gyakori bábozásunk is.

Szerepjátékok, drámajátékok

A szerepjáték lehetőséget nyújt a személyiség minden vonásának, minden készségének fejlesztésére, a legkülönbözőbb ismeretek elsajátítására, gyakorlására. Ebben a játékformában állandó érzelmi és intellektuális kapcsolat, kölcsönös információcsere és interakció van jelen.

A dramatikus játék sajátos eszközeivel való nevelés pedig a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítését szolgálhatja.

A fejlődés várható jellemzői iskola érettségre

Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, várják meg a másik megnyilatkozását. Saját kérdésüket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítsák. Helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat.

Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek

megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik. Tisztán ejtenek minden beszédhangot. Adott esetben tudhatnak sok dalt, verset, mesét fejből mondani.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére.

Kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, hiszen a társas kapcsolatok alapja a kommunikáció, az anyanyelv használata. A játékban és ezen belül a tanulási folyamatban kialakult kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a beszédet.

A munka jellegű tevékenységek is szükségessé teszik a folyamatos kapcsolattartás érdekében a beszédet.

Összegzés

Az anyanyelvi nevelés programunkban kiemelt helyet foglal el, egész napunkat átszövi, bár nagyon tudatosan és lényegre törően kommunikálunk. A gyermekek a nyelv elsajátítása során teljes személyiségükben fejlődnek.

4. Tevékenységi tartalmak

Mindezen tartalmak a választott program leírásai alapján valósulnak meg óvodánkban.

Az ember környezetében lévő tárgyak és jelenségek esztétikai értékeket hordoznak. Programunkban az esztétikai nevelés fontos szerepet kap. Egyes területei áthatják a gyermekek tevékenységformáit, gazdagítja és fejleszti kreativitásukat. Az esztétikai nevelés komplex folyamat, amely elősegíti a személyiség sokoldalú fejlődését. Feladatunk a szép megismertetése, a rácsodálkozás képességének fönntartása, a mindennapokban az alkotási kedv kibontakoztatása.

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvoda intézményvezető óvodapedagógusa mellett két Állami Óvodapedagógusi Oklevéllel rendelkező óvónő dolgozik.

A személyes és szakmai fejlődés érdekében úgynevezett Waldorf-konferenciákon veszünk részt, helyi, országos és nemzetközi szinten. Az óvodában is rendszeresen tartunk konferenciákat, itt az éves munkaterv alapján egyeztetjük az aktuális feladatokat, gyermek- és esetmegbeszélést tartunk.

Tárgyi feltételek

Óvodánk egy állami óvodától részben elkülönülten, de ezzel egy intézményben található, egy éves, átmeneti időtartamra. Bérleti jogviszonyunk határozatlan időre szól és a tervek szerint a harmadik nevelési évtől kezdődően a bérbeadó Pilisborosjenői Önkormányzat egy másik épületet biztosít számunkra. Az ebédet a helyet adó önkormányzati óvodától kapjuk, akik helyben saját főzőkonyhával rendelkeznek.

Az egyesület a helyiségeket átalakítja a Waldorf-pedagógiának megfelelően, az aktuális és szükséges javításokat a szülői kör végzi az épületrészben, melyet használunk.

Törekszünk a belső terek esztétikus megformálására, a Waldorf pedagógiának megfelelő egyszerű berendezési tárgyak, eszközök, játékok biztosítására. Szerencsére az utcában rendelkezésünkre áll egy családi ház udvara, amit a mi szüleink rendeznek be, és amely homokozóval, fa mászóakkal, hintákkal felszerelt lesz az év megkezdéséig, valamint egy kedves idős házaspár is szívesen látja óvodásainkat a kertjében, amit ők már korukból adódóan nem tudnak művelni. Az udvar fa játszótéri elemekkel berendezett lesz. Gyakran sétákat teszünk rétekre, erdőbe kirándulunk. Szülőkkel közös ünnepeink egy részét a természetben valósítjuk meg.

Óvodánk egy gyermekcsoportban neveli elsősorban pilisborosjenői és a szomszédos települések gyermekeit.

A csoport létszáma 25 fő.

Óvodai eszközjegyzék

Helységek

Csoportszoba 1 db

● Kiszolgáló helységek:

- játszóudvar 1 db
- gyermek öltöző 1 db
- gyermekmosdó és wc 3 - 3 db
- felnőtt öltöző és raktár 1 db
- felnőtt mosdó és wc 1 db

● Helységek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

- gyermek szék 30 db
- gyermek asztal 7 db
- sötétítő függöny 4 db
- szőnyeg 2 db
- játéktartó polc 3 db
- törölköző 120 db
- terítők 6 db
- évszakasztal 1 db
- baldachinos babasarok 1 db
- babakonyha 1 db
- babzsákok 2 db

● Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök:

- vasaló 1 db
- vasalóállvány 1 db
- takarítóeszközök 2 db

- kerti munkaeszközök 3 db
- porszívó 1 db
- kézimunkasarok 1 db

● A nevelőmunkát segítő játékok:

- textíliák (leplek, kendők, szőrmék stb.) 25 db
- kantárok, kötelek, körmöcskék 20 db
- kavicsok 10 db
- fa kockák 30 db
- filc-, kötött- és faállatok 15 db
- babák 3 db
- babakocsi 2 db
- gyökerek, ágak, rönkök 10 db
- fejdíszek, koronák, palástok 6 db
- fenyőtoboz, magok 40 db
- báránybőrök és rongyszőnyegek 10 db

● Egyéb

- zenei eszközök (líra, xilofon, harangjáték) 3 db
- munka jellegű tevékenységek eszközei 5 db

● Egészség és munkavédelmi eszközök

- ételminta tasak 1000 db
- mentőláda 1 db
- tűzoltó készülék 3 db

Óvodánkban heti egy alkalommal euritmia foglalkozásokat tart egy szakképzett euritmista.

A gyermekek egészséges táplálkozása fontos helyet foglal el pedagógiánkban, ami vonzóvá teszi az óvodát azon családok számára is, akiknek életvitelében ez meghatározó s ezáltal nem okoz problémát az ételallergiás gyermekek felvétele sem. Minden napnak

megvan a maga gabonaneműje, ezek adják étkezéseink alapját.

Művészeti tevékenységek heti rendje

Hétfő: rajzolás

Kedd: méhviaszgyurma formázás, euritmia

Szerda: akvarell festés

Csütörtök: cipó készítés

Péntek: gyapjúkép készítés

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

Csoportéletem belül tartott ünnepek:

Születésnap, Szent Mihály ünnepe, Szent Miklós ünnepe, Vízkereszt, Húsvét,

Mennybemenetel, Pünkösöd

Családdal együtt tartott ünnepek:

Szent Márton nap, Adventi gyertyagyújtás, Adventi közös éneklés, Adventi kert,
Farsang, Búcsú az Óvodától, Nyár-ünnep

A program ajánlott napirendje

Időtartam	Tevékenységek
7.30 - 8.30	gyülekező, gyermekek érkezése, fogadása
7.30 - 9.30	szabad játék és ezalatt szabadon végezhető tevékenységek: kézművesség, rajzolás, képalkotás gyapjúval, mintázás méhviasszal festés, háztartási munka, cipósütés, folyamatos reggeli
9.30 - 10.15	teremrendezés, asztalterítés, játékpakolás, reggeli kör az évszakasztalnál ("Reigen")
10.15 - 10.30	mosdóhasználat, öltözködés
10.30 - 11.30	az időjárás függvényében 1–1,5 óra szabad játék az udvaron, séta
11.45 – 12.00	öltözködés, mosdóhasználat
12.00 - 12.45	ebéd
12.45 - 13.00	mese
13.00 - 14.30	mosdó használat, felkészülés a délutánra
14.30 - 15.00	alvás-csendespihenő, ébredés, elpakolás
15.30 – 16.00	uzsonna
16.00	hazamenetel

VI. GYERMEKVÉDELEM

Nevelési felfogásunkat a gyermek-központúság határozza meg, a gyermekek egyéni- és életkori sajátosságaik, változó fejlődési ütemeik figyelembe vétele.

Alapvető követelmény a kisgyerek emberi méltóságának, jogainak biztosítása a Waldorf-óvodai nevelés teljes eszköztárával.

Tiszteljük a családot, mint a kisgyermek elsődleges nevelési színterét.

Kötelező mértékűnek tartjuk a pedagógiai etika megtartását, biztosítjuk a családokat a teljes titoktartásról, tiszteletben tartjuk a család belső szokásait és ügyeit.

Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatokat az óvónők látják el.

Deviancia tapasztalása esetén, ha szükséges, a következő megoldási lehetőségeket alkalmazzuk:

Szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésének sajátosságaira a szülőkkel folytatott egyéni beszélgetések során.

Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás.

A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása.

Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, gyermekpszichiátriai vizsgálatra.

Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra javaslat.

Javaslat a gyermek más formában történő napközbeni ellátására: családi napközi, házi gyermekfelügyelet.

Ezenkívül intézkedést kérünk azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermekek problémáinak megoldásában:

- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti Szolgálat, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, családsegítők,
- Gyermekvédelmi Szolgálat foglalkozásai
- Védőnő, szakorvos
- Jegyző

VII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, TERVEZÉS

(A WOP minősített program alapján valósul meg, itt az adaptálás alapján a kiegészítések szerepelnek.)

Az óvoda helyi sajátosságai alapján a vezető óvónő évi egy önellenőrzést tart. Ez a szorgalmi időszak befejeztével történik az évet lezáró konferencián, visszatekintés formájában.

Az óvónő a nevelési év során csoportnaplót vezet.

Előre tervezett pedagógiai szituációkat nem szoktunk végezni. A pedagógus jelenlétén múlik, hogy észre vegye az adott pillanatban, hogy egy-egy kisgyermek saját erőfeszítése során hogyan léptethető, azaz, hogyan fejleszhető „itt és most” a jelenben.

Az óvodapedagógusok rendelkeznek a szükséges szakmai képzettséggel a Waldorf pedagógia területén, így az Egyesület megbízik tudásukban és elkötelezettségükben, külön szakmai ellenőrzést nem kíván végezni (évente egy pedagógiai beszámoló).

Az óvoda feltöltöttsége, a szülők elégedettsége és az iskolaérett gyerekek száma elegendő bizonyosság az óvodában zajló szakmai munkáról.

Az óvodás gyerekek értékelési-mérési rendszerének elvi és gyakorlati mutatói az óvónő számára négy nagy területre vonatkoznak: szociális képességekre, értelmi képességekre, verbális képességekre és testi képességekre.

Óvodánk minőségbiztosítása összefonódik a belső szakmai kontrollal, szülői visszajelzésekkel és fenntartói elvárásokkal:

- az óvónői kollégium céltudatossága, szakmai tudatossága, a rendszeres gyermekmegfigyelés,
- a havonkénti Szülői Est, ahol alkalom nyílik a szülői visszajelzések befogadására, megoldás keresésre,
- kapcsolattartás az iskolákkal.

VIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

1. Az óvoda és a család közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

A kapcsolattartás meglévő módjainak (szülői estek, fogadóórák, egyéni beszélgetések) fejlesztését jelenthetik az együtt tervezett nyílt ünnepek (Márton napi felvonulás, adventi gyertyagyújtás, farsang, nyárünnepek), kirándulások, munkadélutánok.

2. Az óvoda és az iskola közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzelésének megismeréséhez. Teret nyújtunk a kölcsönös látogatásoknak (tanító-óvónők, tanító-szülők, tanító-gyerekek). A leendő tanító hospitálási lehetőséget kap, így a gyerekeket természetes környezetben is megfigyelheti.

MELLÉKLETEK

– Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP)

IX. ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

Az óvoda nevelési programja 5 évig, vagy visszavonásig érvényes.

Összeállítását a vezetőóvónő végezte, az Egyesület jóváhagyásával.

Végrehajtásáról a pedagógiai kollégium gondoskodik.

A módosítások végrehajtásának időpontja: 2017. 09. 01.

Pilisborosjenő, 2017. 09. 01.

X. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Egyetértését nyilvánította:

2015 május 4.

intézményvezető

Elfogadta:

2015 május 4.

óvónői kollégium

Jóváhagyta:

2015 május 4.

egyesületi elnök